

Leerdoelenkaart 10-14 - Geschiedenis – Vaardigheden

Kernen	Subkernen	Inhoud	Primair onderwijs 7-8	Tussendoel BB	Tussendoel KGT	Tussendoel havo	Tussendoel vwo
Omgaan met tijd en processen in het verleden	1. Tijdsbesef	1.1. Omgaan met tijdsindelingen, periodisering en chronologie	1.1.1. Ik orden gebeurtenissen (uit mijn eigen leven) en gebeurtenissen, verschijnselen, ontwikkelingen en personen uit de geschiedenis van Nederland met behulp van een tijdsbalk.	1.1.1. Ik orden gebeurtenissen (uit mijn eigen leven) en gebeurtenissen, verschijnselen, ontwikkelingen en personen uit de geschiedenis met behulp van een tijdsbalk.	1.1.1. Ik orden gebeurtenissen (uit mijn eigen leven) en gebeurtenissen, verschijnselen, ontwikkelingen en personen uit de geschiedenis met behulp van een tijdsbalk.	1.1.1. Ik orden gebeurtenissen (uit mijn eigen leven) en gebeurtenissen, verschijnselen, ontwikkelingen en personen uit de geschiedenis met behulp van een tijdsbalk.	1.1.1. Ik orden gebeurtenissen (uit mijn eigen leven) en gebeurtenissen, verschijnselen, ontwikkelingen en personen uit de geschiedenis met behulp van een tijdsbalk.
			1.1.2. Ik gebruik de volgende aanduidingen van tijd en tijdsindelingen: dagen, weken, maanden, jaargetijden, jaren en eeuwen	1.1.2. Ik gebruik de volgende aanduidingen van tijd en tijdsindelingen: dagen, weken, maanden, jaargetijden, jaren, eeuwen, tijdvakken, perioden en jaartelling.	1.1.2. Ik gebruik de volgende aanduidingen van tijd en tijdsindelingen: jaren, eeuwen, tijdvakken, perioden en jaartelling.	1.1.2. Ik gebruik de volgende aanduidingen van tijd en tijdsindelingen: jaren, eeuwen, tijdvakken, perioden en jaartelling.	1.1.2. Ik gebruik de volgende aanduidingen van tijd en tijdsindelingen: jaren, eeuwen, tijdvakken, perioden en jaartelling.
					1.1.3. Ik plaats historische gebeurtenissen en verschijnselen in het juiste tijdvak.	1.1.3. Ik plaats de tien tijdvakken plaatsen in de periodes Prehistorie, Oudheid, Middeleeuwen, Vroegmoderne Tijd en Moderne Tijd.	1.1.3. Ik plaats de tien tijdvakken plaatsen in de periodes Prehistorie, Oudheid, Middeleeuwen, Vroegmoderne Tijd en Moderne Tijd.
						1.1.4. Ik geef een verklaring geven voor de westers-christelijke jaartelling.	1.1.4. Ik geef een verklaring voor de westers-christelijke en een andere jaartelling.
							1.1.5. Ik leg uit dat de indeling van de geschiedenis in perioden niet overal ter wereld op dezelfde wijze gebeurt.
	2. Causaliteit	2.1. Oorzaak en gevolg als concepten bij het verklaren van historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen	2.1.1. Ik benoem oorzaken en gevolgen van historische gebeurtenissen.	2.1.1. Ik onderscheid in historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen, oorzaken en gevolgen.	2.1.1. Ik geef naar aanleiding van een eenvoudige historische vraagstelling verklaringen voor historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen	2.1.1. Ik geef naar aanleiding van een eenvoudige historische vraagstelling verklaringen voor historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen	2.1.1. Ik geef naar aanleiding van een historische vraagstelling verklaringen voor historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen
					2.1.2. Ik houd er rekening mee dat bij historische verklaringen meestal sprake is van meer oorzaken en gevolgen.	2.1.2. Ik houd er rekening mee dat bij historische verklaringen meestal sprake is van meer oorzaken en gevolgen.	2.1.2. Ik houd er rekening mee dat bij historische verklaringen meestal sprake is van meer oorzaken en gevolgen.
					2.1.3. Ik maak onderscheid tussen aanleiding en oorzaak.	2.1.3. Ik maak onderscheid tussen aanleiding en oorzaak.	2.1.3. Ik maak onderscheid tussen aanleiding en oorzaak.
						2.1.4. Ik maak onderscheid tussen oorzaken en gevolgen van meer en minder belang.	2.1.4. Ik maak onderscheid tussen oorzaken en gevolgen van meer en minder belang.
						2.1.5. Ik maak onderscheid tussen oorzaken en gevolgen op politiek-bestuurlijk, sociaal, economisch en cultureel- mentaal (waaronder godsdienstig) terrein.	2.1.5. Ik maak onderscheidtussen oorzaken en gevolgen op politiek-bestuurlijk, sociaal, economisch en cultureel- mentaal (waaronder godsdienstig) terrein.
				2.1.6. Ik maak onderscheid tussen bedoelde en onbedoelde gevolgen.	2.1.6. Ik maak onderscheid tussen bedoelde en onbedoelde gevolgen.		

Leerdoelenkaart 10-14 - Geschiedenis – Vaardigheden

Kernen	Subkernen	Inhoud	Primair onderwijs 7-8	Tussendoel BB	Tussendoel KGT	Tussendoel havo	Tussendoel vwo
							2.1.7. Ik maak onderscheid tussen korte en lange termijn gevolgen.
	3. Continuïteit en verandering	3.1. Continuïteit en verandering als concepten bij het verklaren van historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen	3.1.1. Ik vergelijk historische en hedendaagse situaties met elkaar.	3.1.1. Ik vergelijk historische en hedendaagse situaties met elkaar.	3.1.1. Ik vergelijk situaties uit verschillende tijdvakken met elkaar en met het heden.	3.1.1. Ik vergelijk situaties uit verschillende tijdvakken met elkaar en met het heden.	3.1.1. Ik vergelijk situaties uit verschillende tijdvakken met elkaar en met het heden.
			3.1.2. Ik onderscheid wat veranderd is en wat hetzelfde is gebeven.	3.1.2. Ik onderscheid wat veranderd is en wat hetzelfde is gebeven.	3.1.2. Ik onderscheid wat veranderd is of hetzelfde is gebeven.	3.1.2. Ik onderscheid wat veranderd is of hetzelfde is gebeven.	3.1.2. Ik onderscheid wat veranderd is of hetzelfde is gebeven.
						3.1.3. Ik onderscheid historische veranderingen in tempo (tamelijk snel en plotseling of langzaam en geleidelijk) en intensiteit.	3.1.3. Ik onderscheid historische veranderingen in tempo (tamelijk snel en plotseling of langzaam en geleidelijk), duur, schaal, intensiteit en omvang.
Interpreteren van het verleden	4. Standplaatsgebondenheid	4.1. Standplaatsgebondenheid als concept bij het verklaren van historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen		4.1.1. Ik geef voor een concrete situatie/gebeurtenis aan dat het gedrag van mensen (het denken en/of handelen) mede bepaald wordt door opvattingen (normen en waarden) in die tijd.	4.1.1. Ik verklaar menselijk gedrag (denken en doen) in het verleden en houdt daarbij rekening met opvattingen, waarden en motieven van mensen in het verleden.	4.1.1. Ik verklaar menselijk gedrag (denken en doen) in het verleden en houdt daarbij rekening met opvattingen, waarden en motieven van mensen in het verleden en het heden..	4.1.1. Ik verklaar menselijk gedrag (denken en doen) in het verleden en houdt daarbij rekening met opvattingen, waarden en motieven van mensen in het verleden en het heden..
						4.1.2. Ik houd er rekening mee dat mensen in andere tijden niet over dezelfde kennis konden beschikken als wij nu.	4.1.2. Ik houd er rekening mee dat mensen in andere tijden niet over dezelfde kennis konden beschikken als wij nu.
	5. Bron en vraagstelling	5.1. Informatie verwerven en verwerken uit historische bronnen	5.1.1. Ik beantwoord een eenvoudige (gegeven) historische vraag door uit (gegeven) bronnen passende informatie te verzamelen, te ordenen en conclusies te trekken.	5.1.1. Ik beantwoord een eenvoudige (gegeven) historische vraag door uit (gegeven) bronnen passende informatie te verzamelen, te ordenen en conclusies te trekken.	5.1.1. Ik formuleer een vraag gericht op (historisch) onderzoek aan de hand van voorgelegde bronnen.	5.1.1. Ik formuleer vragen en hypothesen gericht op (historisch) onderzoek aan de hand van voorgelegde bronnen.	5.1.1. Ik formuleer vragen en hypothesen gericht op (historisch) onderzoek aan de hand van voorgelegde of zelf gezochte bronnen.
				5.1.2. Ik verzamel, orden en verwerk uit een historische atlas en andere bronnen (tekstbronnen, afbeeldingen, tabellen, grafieken) informatie met het oog op een historische vraag.	5.1.2. Ik selecteer uit een historische atlas en andere bronnen (tekstbronnen, afbeeldingen, tabellen, grafieken) passende informatie en beoordeel die met het oog op bruikbaarheid voor een historische vraagstelling.	5.1.2. Ik selecteer uit een historische atlas en andere bronnen (tekstbronnen, afbeeldingen, tabellen, grafieken) passende informatie en beoordeel die met het oog op bruikbaarheid voor een historische vraagstelling.	5.1.2. Ik selecteer uit een historische atlas en andere bronnen (tekstbronnen, afbeeldingen, tabellen, grafieken) passende informatie en beoordeel die met het oog op bruikbaarheid voor een historische vraagstelling.
					5.1.3. Ik selecteer uit bronnen passende informatie en beoordeel die met het oog op betrouwbaarheid voor een historische vraagstelling.	5.1.3. Ik selecteer uit bronnen passende informatie en beoordeel die met het oog op betrouwbaarheid voor een historische vraagstelling.	5.1.3. Ik selecteer uit bronnen passende informatie en beoordeel die met het oog op betrouwbaarheid voor een historische vraagstelling.

Leerdoelenkaart 10-14 - Geschiedenis – Vaardigheden

Kernen	Subkernen	Inhoud	Primair onderwijs 7-8	Tussendoel BB	Tussendoel KGT	Tussendoel havo	Tussendoel vwo	
					5.1.4. Ik selecteer uit bronnen passende informatie met het oog op representativiteit voor een historische vraagstelling.	5.1.4. Ik selecteer uit bronnen passende informatie met het oog op representativiteit voor een historische vraagstelling.	5.1.4. Ik selecteer uit bronnen passende informatie met het oog op representativiteit voor een historische vraagstelling.	
					5.1.5. Ik beantwoord vragen bij spotprenten.	5.1.5. Ik analyseer spotprenten aan de hand van vragen.	5.1.5. Ik analyseer zelfstandig spotprenten.	
					5.1.6. Ik trek conclusies uit een beperkte hoeveelheid (aangereikte) onderzoeksgegevens en doe daarvan kort verslag of ik geef een korte presentatie.	5.1.6. Ik trek conclusies uit (aangereikte) onderzoeksgegevens en doe daarvan verslag of ik geef een presentatie.	5.1.6. Ik trek conclusies uit een zelf bedacht onderzoek en doet daarvan verslag met een consistente bibliografie of ik geef een presentatie.	
					5.1.7. Ik ondersteun uitspraken met argumenten.	5.1.7. Ik ondersteun uitspraken met argumenten.	5.1.7. Ik ondersteun uitspraken met argumenten.	
					5.1.8. Ik geef een eigen standpunt weer over historische gebeurtenissen en licht deze kort toe.	5.1.8. Ik geef een eigen standpunt over historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen en onderbouw die met argumenten.	5.1.8. Ik geef een eigen standpunt over historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen en onderbouw die met argumenten.	
						5.1.9. Ik leg aan de hand van voorbeelden uit dat geschiedverhalen reconstructies zijn van het verleden.	5.1.9. Ik leg aan de hand van voorbeelden uit dat geschiedverhalen reconstructies zijn van het verleden.	
Betekenis geven aan het verleden	6. Betekenis geven aan en oordelen over het verleden	6.1. Oordelen over het verleden en betekenis geven aan het verleden voor het heden		6.1.1. Ik maak aan de hand van een (gegeven) voorbeeld duidelijk was de betekenis van historische gebeurtenissen voor het heden is.	6.1.1. Ik maak aan de hand van een (gegeven) voorbeeld duidelijk was de betekenis van historische gebeurtenissen voor het heden is.	6.1.1. Ik maak de betekenis van historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen voor het heden duidelijk.	6.1.1. Ik maak de betekenis van historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen voor het heden duidelijk.	
				6.1.2. Ik maak onderscheid tussen feiten en meningen.	6.1.2. Ik maak onderscheid tussen feiten en meningen.	6.1.2. Ik houd bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening met het onderscheid tussen feiten en meningen.	6.1.2. Ik houd bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening met het onderscheid tussen feiten en meningen.	6.1.2. Ik houd bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening met het onderscheid tussen feiten en meningen.
					6.1.3. Ik houd er bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening mee dat gedrag en ideeën van mensen door tijd, situatie en achtergrond worden bepaald.	6.1.3. Ik houd er bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening mee dat gedrag en ideeën van mensen door tijd, situatie en achtergrond worden bepaald.	6.1.3. Ik houd er bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening mee dat gedrag en ideeën van mensen door tijd, situatie en achtergrond worden bepaald.	6.1.3. Ik houd er bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening mee dat gedrag en ideeën van mensen door tijd, situatie en achtergrond worden bepaald.